

Asia: VN/9898/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 1 (Asian tausta ja valmistelu)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

MM Kotkamills haluaa kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnokseen liittyen jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamiseksi. Esitys tähtää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin EU 2019/904, myöhemmin SUP-direktiivi, kansalliseen toimeenpanoon.

Direktiivin tavoite on hyvä; vähentää roskaantumista ja samalla vähentää muovituotteiden ajautumista luontoon. Direktiivin vaikutustenarvioinnista asti valmistelussa on lähdetty komissiossa liikkeelle rajallisin tiedoin. Parlamentin ja neuvoston nopeatahtisessa käsittelyssä nämä epäkohdat ovat jääneet direktiiviin. Heikoista EU-valmistelun lähtökohdista huolimatta haluamme korostaa Suomen positiivisia vaikuttamispyrkimyksiä. Suomen neuvottelukanta on ollut erittäin kiitettävä ja se on pyrkinyt luomaan selkeyttä direktiivin vaikeatulkintaisiin määrittelmä -kysymyksiin.

Hallituksen esityksen valmistelusta on korostettava ympäristöministeriön erittäin tehokkaasti ja osallistavasti toteutettua sidosryhmätyötä. Ministeriö on myös tiedottanut prosessin etenemisestä oikea-aikaisesti sekä kuullut eri tahoja monipuolisesti.

Luku 2 (SUP-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

SUP-direktiivin suurin selkeys on sen ehdottomuus tuotekieltojen ja merkintävaatimusten sekä muiden velvoitteiden osalta. Myös direktiivin soveltamisala tuotekohtaisesti on näennäisen selvä.

Haaste direktiivin tulkinnassa syntyy sen perusolettamista määritelmien osalta. Etenkin perusolettama direktiivin artikla 3:n osalta koskien muovin määritelmää:

muovilla materiaalia, joka koostuu asetuksen (EY) N:o 1907/2006 3 artiklan 5 alakohdassa määritellystä polymeeristä, johon on saatettu lisätä lisäaineita tai muita aineita ja joka soveltuu lopputuotteiden pääraakeneosaksi, lukuun ottamatta luonnonpolymeerejä, joita ei ole kemiallisesti muunnettu;

Ministeriön esitysluonnoksessa korostetaan, ettei direktiivin määritelmässä ei ole juurikaan kansallista liikkumavaraa. Kuitenkin suurimmat epäselvyydet määritelmien osalta ovat osin edelleen ratkaisematta komission osalta, mikä aiheuttaa koko direktiivin läpäisevät haasteet. Komission suuntaviivat toimeenpanon osalta piti julkaista jo alkuvuodesta 2021, mutta useiden vaiheiden jälkeen komissio työstää edelleen tiettyjä materiaalikäsitelmiä.

Paperi ja kartonkituotteet on todettu vaihtoehdoiksi kertakäyttömuovituotteille. On tunnettua ja direktiivin tulkinnassakin huomioitu, että erilaiset polymeeriset aineosat paperissa ja sen päällä eivät tee paperista tai kartongista direktiiviin kuuluvaa. Tästä lähtökohdasta olisi erikoista, mikäli päädyttäisiin siihen, että vastaavat polymeerit muuttaisivat kartongin osin muoviksi, mikäli ne esiintyvät kartongin pinnalla ja niillä saadaan aikaiseksi muovin korvaamiseen tarvittavia ominaisuuksia kuten rasvan ja kosteuden resistenssi.

Suomi on johtava paperiteollisuuden teknologioiden ja tuotteiden kehittäjänä ja siten eturintamassa tarjoamassa uusia ratkaisuja muovin korvaamiseksi. Kehityksen varmistamiseksi yhtiöiden on välttämätöntä saada lakiperusteiset linjaukset toimintaedellytysten varmistamiseksi.

MM Kotkamills valmistaa elintarvikekartonkipakkauksensa hyödyntäen vesipohjaista disperiota. Teknologia hyödyntää kartonki- ja paperivalmistuksessa muutoinkin laajasti käytettyjä sidosaineita. Epäselväksi tulkinnan tekee, että vesipohjainen dispersio ei ole muovia määritelmällisesti. Teknologia kuitenkin mahdollistaa nesteresistenssin luomisen. On selkeä tosiseikka, että kartonki- ja paperituotteet ovat direktiivin soveltamisalan ulkopuolella, joten olisi epäloogista, että samaa ainetta sisältävä tuote määriteltäisiin kahdella eri tavalla sen kemiallisten ainesosien käyttötarkoituksen perusteella, eikä tosiasiallisen kemiallisen koostumuksen.

Luku 3 (Nykytila ja sen arviointi)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 4 (Ehdotukset ja niiden vaikutukset)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Esitysluonnos käsittelee pintapuolisesti myös toteutuvia vaikutuksia yrityksille. MM Kotkamills korostaa, että vaikutuksia on vielä vaikeaa mitata, sillä keskeiset määritelmäkysymykset ovat avoimia. Kulutuksenvähentämiseen liittyvät keinot ovat vielä vaikeasti arvioitavissa. Korostamme

kuitenkin, että kuitupohjaisten pakkausten osalta kiertotaloustoimintaa on mielekästä, kustannustehokasta sekä materiaalitehokasta toteuttaa. Kestotuotteet (esim. kahvitermokset) sisältävät usein fossiilista muovia sekä metalleja. Kestotuotteiden osalta tulisi huomioida niiden koko elinkaaren aikainen hiilijalanjälki suhteessa kuitupohjaisiin tuotteisiin. Englanti harkitsee kahviloiden yhteyteen rakennettavaa palautusvelvollisuusjärjestelmää, missä suurilla, tietyn liikevaihdon ylittävillä, kahviloilla olisi jätelain nimissä velvollisuus ottaa vastaan ja kerätä sekä toimittaa kierrätykseen kuitupohjaisia pakkauksia. Tämä järjestelmä voitaisiin ottaa myös Suomessa käyttöön.

Esitysluonnoksessa on nostettu myös MM Kotkamillsin kannalta keskeinen kysymys liittyen vesipohjaiseen dispersioon. Esitysluonnos toteaa oikein, että komission suuntaviivat eivät ole vielä valmistuneet tämän teknologian osalta. Luonnos korostaa, että direktiivin soveltaminen vaatii äärimmäisen teknologista rajanvetoa eri teknologioiden välillä. Tämän kaltainen EU-sääntely menee jo itsessään hieman toissijaisuusperiaatteen yli. SUP-direktiivi on mielletävä lex specialis - tyyppiseksi sääntelyksi suhteessa esim. Pakkaus- ja pakkausjätedirektiiviin (EU 1994/62), mutta liika yksittäisiin teknologioihin menevä rajanveto ei ole mielekästä EU-tasolla.

Lopuksi toteamme, että direktiivi tarkoitus on vähentää muovirooskaa sekä fossiilisen muovin käyttöä. On sinällään epä johdonmukaista, että teknologista keskustelua on käyty myös tuotteissa, jotka standardien sekä kemiallisen koostumuksensa osalta ovat määritelmällisesti muita materiaaleja kuin muovia. Teknologinen rajanveto tulisikin tehdä puhtaasti tieteellisesti ja kemiallisesti, ei tuote-kohtaisesti.

Luku 5 (Muut toteuttamisvaihtoehdot)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Muissa toteuttamisvaihtoehdoissa on tarkasteltu hieman kapea-alaisesti muita verrokkimaita ja markkinoita. Myös edellä mainittu Englannin esitetty lähestymistapa kiertotalouden edistämiseksi voisi toimia Suomessa sekä laajemminkin Pohjoismaissa, missä kierrätyskulttuuri on vakiintuneempaa kuin monessa muussa EU jäsenvaltiossa.

Luku 8 (Lakia alemman asteinen sääntely)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Ei lausuttavaa

Luku 12 (Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Ei lausuttavaa

Jätelain muutosehdotus

6 § (Muut määritelmät) + pykäläkohtaiset perustelut

Ei muuta kuin edellä mainitut määritelmä- sekä vaihtoehtoisten toteutustapojen huomiot.

24 a § (Markkinavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

25 § (Muut valvontaviranomaiset) + pykäläkohtaiset perustelut

-

46 § (Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 a § (Tuottajan kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 b § (Kustannusvastuun piiriin kuuluvat alueet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 c § (Kustannusvastuun toteuttamiseksi tarvittavien tuoteryhmäkohtaisten korvausten määrittäminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 d § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten maksaminen kunnille) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 e § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten tarkistaminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 f § (Kustannusvastuun jakaminen samaa tuoteryhmää edustavien eri tuottajayhteisöjen sekä tuottajien kesken) + pykäläkohtaiset perustelut

-

48 § (Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat) + pykäläkohtaiset perustelut

-

49 § (Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

51 § (Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

53 a § (Tuottajan omavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

62 § (Tuottajayhteisöön liittyminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

66 a § (Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja) + pykäläkohtaiset perustelut

-

69 § (Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

128 § (Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset + niiden perustelut

-

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutosehdotus

3 § (Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa) + pykäläkohtaiset perustelut

Ei lausuttavaa

Voimaantulosäännös + sen perustelut

-

Muita esitykseen liittyviä asioita

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Huhtela Satu
MM Kotkamills Boards Oy - Viestintä